

Læreroppfatninger om flerspråklighet i særskilt språkopplæring

Agnieszka Moraczewska og Gunhild Tveit Randen

Tilbudet om særskilt språkopplæring og tospråklig fagopplæring har som mål å gjøre det lettere for minoritetsspråklige elever å følge den ordinære undervisningen (Rambøll, 2016). Det er likevel stor variasjon i måten opplæringen blir tilrettelagt på, og tilbudet påvirkes i stor grad av læreren. Studier viser at det dominerende undervisningsspråket i tilrettelagt opplæring er samfunnets majoritetsspråk (Alisaari, Heikkola, Commins & Acquah, 2019), men stadig flere vektlegger viktigheten av det å ta i bruk og videreutvikle elevenes førstespråk i tillegg til målspråket (Bialystok, 2001; Cenoz, 2009; Warren, 2016). Nyere studier viser at språklærere i norske skoler ofte viser positive holdninger til flerspråklighet, men deres rapporterte praksiser gir sjeldent uttrykk for holdningene (Calafato, 2020; Haukås, 2016; Lorenz, Krulatz & Torgersen, 2021). Hensikten med denne studien er å undersøke læreroppfatninger om flerspråklighet og implementering av flerspråklige praksiser i særskilt norskopplæring blant fire lærere i norsk grunnskole. Deltakerne er av polsk og norsk opprinnelse. Dataene ble samlet inn gjennom semistrukturerte intervjuer med lærerne og presenteres i form av kasusstudier. Undersøkelsen finner støtte i teoriene om multikompetanse (Cook & Li Wei, 2016) og transspråking (Garcia & Li Wei, 2014) som representerer en nyansert og dynamisk tilnærming til flerspråklighet. Her legges det vekt på det samlede språklige repertoaret til individet, som har meningsskapende funksjon i enhver kommunikasjonssituasjon. Funnene fra studien indikerer at holdninger til flerspråklighet varierer blant lærerne, men at alle anser elevenes førstespråk til å være en viktig ressurs i andrespråklæring, i tillegg til å være en ressurs for elevenes identitet og en berikelse for samfunnet. Erfaringene til lærerne spiller en viktig rolle i valgene de tar i undervisningen, og de rapporterte praksisene stemmer ofte overens med holdningene. Alle lærerne har et klart mål om å utvikle målspråket og forberede elevene på en framtid i det norske samfunnet, mens det å utvikle førstespråket ofte kommer på andre plan. Lærerne setter klare grenser mellom språkene de tar i bruk i undervisningen, men pedagogisk transspråking finner støtte hos tre lærere.

Referanser:

- Alisaari, J., Heikkola, L. M., Commins, N., & Acquah, E. O. (2019). Monolingual ideologies confronting multilingual realities. Finnish teachers' beliefs about linguistic diversity. *Teaching and Teacher Education, 80*, 48-58.
- Bialystok, E. (2001). *Bilingualism in development: Language, literacy, and cognition*. Cambridge University Press.
- Calafato, R. (2020). Language teacher multilingualism in Norway and Russia: Identity and beliefs. *European Journal of Education, 55*(4), 602–617. <https://doi.org/10.1111/ejed.12418>
- Cenoz, J. (2009). *Towards multilingual education: Basque educational research from an international perspective* United Kingdom: Multilingual Matters.
- Cook, V & Li Wei. (2016). *The Cambridge handbook of linguistic multi-competence*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Garcia, O., & Li Wei. (2014). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. Palgrave Pivot. <https://www.dawsonera.com:443/abstract/9781137385765>
- Haukås, Å. (2016). Teachers' beliefs about multilingualism and a multilingual pedagogical approach. *International Journal of Multilingualism, 13*(1), 1–18. <http://dx.doi.org/10.1080/14790718.2015.1041960>

- Lorenz, E., Krulatz, A., & Torgersen, E. N. (2021). Embracing linguistic and cultural diversity in multilingual EAL classrooms: The impact of professional development on teacher beliefs and practice. *Teaching and Teacher Education, 105*, Article 103428.
<https://doi.org/10.1016/j.tate.2021.103428>
- Rambøll. (2016). Evaluering av særskilt språkopplæring og innføringstilbud. Hentet fra <https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/forskningsrapporter/evaluering-av-sarskilt-sprakopplaring-2016.pdf>
- Warren, A.R. (2016). Multilingual study guidance in the Swedish compulsory school and the development of multilingual literacies. *Nordand, 2*, 115-142.